

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona. Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 20 fillér. Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.</p>
---	---	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Nyilttér a Szerkesztőhöz.

Kedves barátom! Piros pünkösdi napja van. A természet életadó napja az esthajnal felé hajlik. Valaha végig hallgattam a Wagner Richárd trilógiáját. Hatott egész idegrendszeremre; de tudja Isten sohasem érintette a nervus cordist. Ellenben most öreg koromban is, ha remetelakom előtt üldögélek a rejtélyes esthomályban s gyönyörködöm a szép Sajó-völgyben — lelkem elmereng a múlt emlékein s önkéntelenül feltűnik előttem az én felejtethetetlen Mentorom képe s poétikus hangulat fog el. Ha aztán átellenben egy ártatlan parasztleány a szív keresetlen hangján eldalolja felejtethetetlen királynénk kedvenc dalát: „Lehullott a rezgő nyárfa ezüst színű levele” és tiszta kálvinista falumban nem a papnak, de a jó Istennek mintegy önmaga előtt is elpirulva meggyónja azt, a mit talán dobogó szíve is csak óhajtván sejt — az aztán egészen a szívemnek szól s újra megjelenik előttem a nemzet lélekmozgató dalnokának szellemi képe.

Közben megjön a falusi ólomlábu postás is. Hozza a többi közt a „Gömör-Kishont”-ot — s abban akár a szerény ibolya a bokor alá rejtőzve „Akácvirág” fölhevését a „Gömörvármegyei Tompa-kultúr-társaság” létesítésére. Ugy hatott az elborult lelkemre, akár az, a midőn Csízen és Lénárdfalván, a Tompa két filiájában a mai furcsa időjárás kopaszra fagyasztotta az akácztájakat — ellenben itt a hanvai anyaegyházban az egész légkört betölti a dusan virágzó akácvirág édes illata. Azt a meleg szívet, a melyből a felhívás fakadt, nem kerítette hatalmába a közömbösség dermedt fagya. — Ugy érzem, hogy: „Akácvirág” azon gyöngéd nemhez tartozik, a melyet Shakespeare azon különös epithetonnal illet: „asszony, gyöngéség a te neved.” De akárhogy is értette azt Shakespeare, én mégis csak azt vallom, hogy az a gyöngéség azon

csodálatos erőforrás, melylyel a nő mindig kiérezzi azt, ami szép, ami jó, ami nemes. Ösmerve az én kedves városom hölgyeit, talán azt is ki tudom találni: ki rejlik az *Akácvirág* pseudonim alatt?

Nagy kulturmozzanatnak tartom én azt a felhívást. Nemesak azért, mert nagyon érthetőleg a Tompa-kultusz még öreg szívemben is magas lánggal lobog; de azért is, mert most is úgy gondolkozom, mint egyik rimaszombati felolvasásomban mondtam:

Csatát vivni gyilkos fegyverekkel
És szellemmel egyaránt lehet,
Kik küzdenek e két csatatéren,
Azoknak szent küzdelmeit
Óvja áldó emlékezet!

A múlt a jövőnek szülő édesanyja,
Nincs ez, ha az nem előzte meg.
Becsüljük meg a múlt hagyományait,
A mely nép ezt nem tiszteli,
Jövőjét nem érdemli meg.

És bármennyire becsüljük is meg nagy hadvezéreink és államférfiaink nagy érdemeit, a nemzet főkincsét még sem ezek képezik — hanem azok, akik a nemzet létalapját: a nyelvek és ezzel a nemzeti kulturát művelték. Mert örök törvény az, hogy: *nyelvében él a nemzet!*

A múlt század, a mely csaknem minden téren kimerült a nagyok szülésében, megajándékozta a mi kis nemzetünket Petőfi Sándorral, Arany Jánossal és a mi örök dicsőségünkkel: Tompa Mihálylyal. Habár talán Petőfi lánglelkével tulszárnnyalt mindenkit és ámbár plasztikus klasszikusságban nem ér senki föl Aranyig; de a két világszellem mellé méltán sorakozik a Virágregék költője az ő határtalan természetimádásával és az a ki az Olajágban megtanított arra, hogy:

Ki veszt mindent, mi drága itt,
Hitét ha őrzi — őrzi őt a Hit,
Hol ember nincs már — Isten megjelen.

Az Olajágban, ezen fenséges könyvben, a melyben a vallásos és költői léleknek érzelmeit és elmélkedéseit a női

szív buzgólkodásába öntötte, megtalálhatja mindenki azt, a mire a női léleknek utmutatásul, vigasztalásul, esetleg a megzavarodott lelki egyensulynak helyrehozására az élet rögzös útjain szüksége van. És bármily önfényű, tündöklő állócsillag volt Petőfi és Arany; a nemzet annyival, mint Tompának, egyetlen költőjének se tartozik. Mert ő ugyan nem volt czéhbéli politikus; de a politikai exigenciák megítélésében művészibb látnok soha egy professzionátus politikus se volt. És lehetett volna-e ilyen, ha nem ösmerte volna a politika örvényeit épp úgy, mint a népleket? A nagy nemzeti gyász idejében valódi bölcsészorvososa volt ő a nemzetnek. Mikor az életerők annyira lehangelődtek, hogy az erkölcsi kollaszustól lehetett tartani: biztos kézzel vette elő remek allegóriáiban csodálatosan stimuláló szereit. Viszont, midőn arra volt szükség, hogy visszazoritssa a legveszedelmesebb orvtámadót: a tultengő reményt, a tulkapást; mindig kéznél voltak csillapító, kijózanító szereit. Rosszkor halt meg. A nemzeti föltámadás mindent domináló mámorában. De a ki a nemzeti lélek ébrentartója volt; arról nem lett volna szabad mégsem oly hamar elfelejtkezni. Üres a nagy Triászban ma is a helye, a nemzet szívében: a fővárosban. Pedig nagy adósa neki a nemzet. Nem tudom: lesz-e sikere az én tiszteletreméltó barátom: Veress Samu nemes buzgalmának, hogy a nemzet legalább születése századik fordulójára lerójjá iránta való hálatartozását. Nekem úgy látszik, hogy a mai sivár kor nem bír eszményért lelkesedni.

Nagy igaza van *Akácvirágnak*. Ha már a nemzet megtette; legalább szülővármegyéje ne feledkezzék meg soha legnagyobb fiáról. Egyik hathatós kifejezése volna a vármegye hálájának újból az, ha *nemzeti kulturáját művelő társasága a Tompa Mihály nagy nevét viselné!*

Aldja meg az Isten nemes törekvését

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense
fogászati műterme

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zuffa Kálmán-féle házban. :-: :-: :-:

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

ugymint: **fogak** és **gyökerekre, arany és platina koronák** készítése, **szájpadlás nélküli hidmunkák** ugyancsak **arany, platina és porcellánból,** a melyek **nem vehetők ki a szájból,** továbbá **porcellán, arany és platina tömések.** :-: :-: :-:

a legfényesebb sikerrel. Buzduljon föl fölhívására minden gömöri honleányi és hazafiui sziv!

Féllábbal a siromban ezennel első tagul kívánok jelentkezni.

Sajnos azonban, hogy a legnagyobb lelkesedéssel is édes kevésre mehetünk, Mindenhez anyagi eszközök kellene. Ugyanezért kérlek: légy szives *Akácvirágnak* szivélyes üdvözltem kapcsán az alakulandó kulturtársaság céljaira az utalványnyal ezimedre küldött 100 (Egyszáz) koronát kezeihez juttatni.

Hanva, 1914. május 31-én.

Igaz hived: a hanvai remete.

*

Csendes falusi magányából, a hanvai kuria könyvekkel teli dolgozó szobájából, a hanvai remete fenti levelével ismét a nyilvánosság elé lépett.

Nem csodálkozunk rajta, hogy az „Akácvirág” aláírással lapunk mult számában „a Gömörvármegyei Tompa-Kulturtársaság” című közleményre sietett méltóképen felelni; mert Tompa Mihálynak, a nagy költőpápnak nemcsak kebelbeli barátja és szomszédja volt, de folyton alkotni, dolgozni és mások alkotását is célra segíteni szereti.

Ebből magyarázható tehát, hogy a tudós remetének, kinek jó szive mindig a hazáért dobogott, a magyar kulturáért hevílő nemes keblében a felhívó szép, de nem zengzetes, hanem tartalmas sorok hirtelen visszhangra találtak és sietett a tervbe vett kultur-társaság alapkövét letenni azzal, hogy eziműnkre küldött e célra 100 koronát.

Nagyon megtisztelve érzi lapunk ez által magát, mert ha annak tisztességes multjában lapozgatunk, azt találjuk, hogy a Tompa-szobor is eredetét annak idején a lapunk hasábjain megjelent mozgalomnak

köszönheti. Bizonyos büszkeséggel, jól eső érzéssel, s úgy a nagy költő, valamint még élő barátja, az első alapító iránt való kegyeletből óhajtottuk tehát e nevezetes, a későbbi korra nézve majdan korszakot alkotó történeti tény megörökíteni, midőn a hanvai remete levelét lapunk vezető helyén közöljük a legnagyobb örömmel.

Nagy szükség van és lesz a tervbe vett kultur-társaságra városunkban, mert itt manapság irodalmi és művészi kulturáról alig beszélhetünk, mivel az arra hivatott emberek jó részének anyagi és szellemi tehetségét, az anyagiak után való futkosás és a lelkeket megrontó szabadkőműves irányzat és ezélokért való törekvés köti le.

A Gömörvármegyei Tompa-Kulturtársaságnak első alapkövét tehát, az 1914. év pünkösd napján Hanvay Zoltán hanvai nagybirtokos 100 koronás nagylelkű alapító adományával letette, amely tény itt leszögezzük és az összeget nyugtázzuk.

Erről pedig hazafias üdvözltem őszinte nyilvánítása mellett azzal értesítjük az első alapítót, hogy adományát továbbítottuk Akácvirág címére.

Az alakulandó Tompa Kultur-társaság jövődő működésére pedig, a magyarok Istenének bő áldását kérjük. Szerkesztő.

Ünnep után.

Valóban megkapó, minden részében gyönyörű és lélekemelő volt az a bensőségteljes, meleg és lelkes fogadtatás és ünneplés, melyben a helybeli róm. kath. egyház és hivei a rozsnyói megyéspüspököt: *Sipeki Balás* Lajost részesítették.

A népszerű és közszeretnek méltán örvendő főpásztor ünneplésének fényét különösen emelte és közvetlenebbé tette az,

Igy nem hallhatta a tanító intését:
„Ne bántsátok soha a madárkák fészket!”

Ha szerét tehette, a fára felmászott,
Ujjongott, kaczagott, ha fészket talált ott.
Kiszedte a tojást börtarisznyájába,
S madárfiókákat szorított markába.

Oh, hányszor láthatá, hogy a madár anyja
Kicsi fiókáját siratta, jajgatta!
Reszketve szálldosott körülte az ágon,
Visszaakarta őt nyerni mindenáron.

Hát még mit szenvedett a gyenge fióka,
Mikor a fészkből Palkó őt kilopta?!
Ez bizony elég volt, sőt sok is a rosszból,
Majd megszakadt szive a nagy fájdalomtól!

Palkó csak kaczagott, s kiáltá vidáman:
„Hat tojás, két madár van a tarisznyámban!”
A kis szárnyasoknak szivük bárhogy vérzett,
Ő biz' egy parányi szánalmat sem érzett.

Igaz, hogy néhányszor rajta rajtakapta
Az erdőkerülő — és jól helybenhagyta!
De Palkó mindezzel keveset törődött,
Józan eszébe újból szenvedélye győzött.

A gyümölcsös kertben gyakran lépve szövel
Fogta a madarat, vagy pediglen törrel.
Flóbertet, parittyát vett bűnös kezébe,
Jaj volt a madárnak, ha szállt közelébe!

Szinte réme lett már az egész vidéknek,
S így a kis szárnyasok messze költözének.
Apja, anyja azon csodálkozott egyre,
Hogy soh' se ébrednek vig madárénekre.

Palkó most új csínyen jártatta az eszét,
Összefaragcsálta az ép fa kéregét;
Gyilkos bicskájával égő sebet ejte,
Melytől a termőfa pusztulását lelte.

Nem gondolta meg azt, hogy a fa is érzi,
Ha rajta ezt a rút, gonosz munkát végzi;

hogy e város közönsége az örömben felekezeti, politikai és társadalmi különbség nélkül egységes harmóniába olvadt.

A Sipeki Balás Lajos szeretetreméltó modorának, rendkívül megnyerő egyéniségének varázsa meghódítja egy csapásra az embereket, s azok a jelszavak, melyeket fenkölt gondolkodásának kifejezőül irányelvekként tűzött ki, nem tévesztik el hatásukat. A „hit, hazaszeretet és békés megértés” nem hangzatos frázisokként szerepelnek az ő életében, hanem főpásztori becsületes munkásságának minden mozzanatából szétáradnak a melegítő, világító és termékenyítő sugarai az ezen irányelvekkel átszőtt s nemes szivét megtöltő érzelmeknek.

Ez teszi érthetővé és indokoltá azt, hogy a felekezetek, hatóságok, testületek, intézetek stb. stb. nem szokásból vagy kötelességből, de őszinte, igaz érzéssel sietnek a főpásztor elé tiszteletük és szeretetük tolmácsolásával.

Az éleslátású és viszonyainkról teljesen tájékozott püspök látja és érzi a megnyilatkozások őszinteségét, s ezért szive túlradó örömmel telik meg és a mi körünkben kellemesen, jól érzi magát. — Ő tudja, hogy az ő gondolkodásának és érzületének hivatott és méltó letéteményese e városban Széman Endre prépost plébános, kire nyugodtan rábízhatja nemcsak a hivek példás vezetését, de a társadalmi és felekezeti béke, egymást minden téren való megértése terén követendő irányelveket is. — S bár a püspök kiváló egyéniségéről szólunk, mégis lehetetlen őszinte elismeréssel meg nem említeni azt az értékes működést, melyet egyházi és társadalmi téren közéletünk javára a mi prépostunk kifejt.

És mikor a letolyt pünkösdüi ünnepésekről referálunk, nem kívánhatunk magunknak jobbat, mint azt, hogy ez egyházmegye fényére és büszkeségére, s mind-

Nem gondolta meg, hogy a fát Isten adta,
Melyhez durva kézzel nyulni nem szabadna!

... Jött a nyár, jött az ősz ... mi sem volt az ágon,
A Palkóék kertje ott állott kopáron;
Hernyó, féreg, bogár lepte el a fákat,
De gyümölcsöt ott egy szemet sem találtak.

Ám a többi gazdák kertje jobbra-balra,
A sok almát, körtét ugyancsak ontotta!
Szilva, barack szinte húzta le az ágot,
Megtölthették dűsan dióval a zsákat,

Hej, most vakarta ám Palkó csak a fülét!
Belátta hibáját, megbánta a bűnét!
Meg is esküdött ott titkon hamarjába,
Hogy a fát, madarat ezután nem bántja.

*

Intsen ez a példa, gyermekeim, jóra,
Gondoljatok gyakran a bűnös Palkóra;
Éledjen bennetek szelid, jó indulat,
Ha zsenge szivetek madárdalon mulat.

Lombos fa, madárdal emeli a lelket,
Nem is lehet ennél látni, hall'ni szebbet!
Ha napi munkánkban sokszor kimerülünk,
Itt künn a szabadban élvet, gyönyört lelünk!

A nagy természetnek ékes templomába,
Isten kezét ember mindig feltalálja,
S lelkünk, a madárkák bűbajos dalával,
A csillagos égig felrepül, felszárnnyal!

Néma áhitattal borulunk a földre,
Zengünk alleluját szivből — gyönyörködve!
Kedves gyermekeim fogadjátok meg hát,
Hogy sosem bántjátok a fát s a madárkát!

Sőt, ha hideg télen hó takarja földünk',
Éhező madárnak eleséget hintünk.
A gyengét, erőtlent soha ne bántsátok,
Igy Isten áldása száll majd tireátok!

Passespoil.

TÁRCZA.

Madarak és fák napján.

Kedves gyermekeim, kik itt álltok sorba,
Tudjátok-e miért gyűltünk a szabadba?
Ünnepelni vágyunk s dicsérni az Istent,
Ki fűvel, virággal ékesít fel mindent.
Ki zöldelő lombot adott a faágnak
És dallal tölti meg szivét a madárnak.

Ha most figyelmesen néztek köröskörül,
Tudom, hogy szivetek, lelketek is örül!
Itt bársony fű-szőnyeg, s ott virág az ágon,
Balzsamos illat-ár leng át a határon.
Bármerre tekintünk, minden kis levélke
Szinte mosolyogva integet elénkbe.

Új életre ébredt minden, amit látunk,
A természet ölen fényt, pompát találunk!
Ha a nyári éjjel átolvad hajnalba:
Édes dalra nyílik a madárkák ajka.
Ők is énekszóval dicsérik az Istent,
Ki felkoszorúzott itt bűbájjal mindent.

Lássátok gyermekek, az a sok madárka,
Melyek nagy vidáman szállnak ágról-ágra,
Hasznára vannak ám az emberiségnek,
Általuk pusztulnak a kártékony férgek!
És mégis akadnak olyan rossz gyermekek,
Kik madárfészkekből tojásokat szednek.

Egy kis történetet mondok hamarjában,
Hogy mit cselekedett Palkó kiskorában?
Mert biz' rossz gyerek volt, vásott, semmiházi,
Nem tudott senkit és semmit megsajnálani.
Tanulhattok róla, hogy csak azt tegyétek,
Ami jó s a melyért szeretnek születek.

*

Palkó kiskorában nem járt iskolába,
Inkább kóborolt az erdőben magába,

nyájunk öröme a püspök még sokáig maradjon meg állásában, a mi szűkebb otthonunkban pedig egyháza élén legyen méltó büszkeségünk a prépost plébános.

A püspök vasárnap 31-én délután 1/25 óra-kor érkezett autóján a város határába, hol a város nevében dr. Kovács László polgármester és Badiny Gyula rendőrkapitány, az egyháztanács nagyszámu képviselői élén pedig dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató-főorvos fogadta. A püspök megköszönte a ragaszkodás megható és lélekemelő nyilvánítását, 9 évi püspöksége óta — ugymond — e városban hivatalos és magán uton mindig őszinte szeretettel találkozott, s meggyőződött arról, hogy itt magyaros érzéssel, kölcsönös megértéssel és becsületes törekvéssel támogatják az emberek egymást és szolgálják a közjót, s e város falai között azt az oázist találta meg, hol az ember lelke a hétköznapiasságból kiemelkedve, magasabb régiókban találja meg a megnyugtató, kellemes érzést.

A hosszú kocsi után megindult, s a fellobogózt városon keresztül, a harangok zugása között vonult be a menet a plébánia elé, hol tömérdek ember gyülekezett, s lelkes éljenzéssel fogadták a püspököt. A zászló alatt kivonult kath. olvasókör tagjai sorfalat állottak s a bejáratnál Széman Endre prépost-plébános üdvözölte a főpapot. A kapunál fehér ruhás fiatal leányok várták a püspököt s ezek élén Musotter Aranka szép beszéd kíséretében remek virágcsokrot adott át. A püspök — kinek a figyelem láthatóan jól esett — meleg szavakkal mondott köszönetet. Majd Dittel István irodaigazgatóval és Privitzky Gyula titkárral lakosztályába vonult, s csakhamar a templomba ment rövid misére. A templomot zsufolásig megtöltötték a hívek, s a főpapot beléptekor a vegyeskar fogadta az „Ecce sacerdos magnus” gyönyörű éneklésével.

Istentisztelet után a deputációk tisztelgése következett.

Első volt a kath. egyháztanács és kath. olvasókör, melynek népes küldöttségét Széman Endre prépost-plébános vezette, ki lendületes, gyönyörű beszéddel üdvözölte a főpásztort.

Sipeki Balás Lajos püspök utalva a szónok által találoan felhozott hasonlatra, aposztrofálja ő is azt, hogy milyen nagy az öröm a családban, ha a távollevő családtag megérkezik s gondolataikat és érzelmeiket kicserélhetik. Az ő szíve-lelke repes az igazi örömtől és édes boldogságtól, ha e hitközségbe lép, mert feltárulnak lelki szemei előtt az itt osztályrésztül jutott lelki örömek. Legnagyobb lelki gyönyörűségére szolgált, hogy e hitközséggel egymást mindig megértették, örömben és bánatban egyaránt, hogy továbbá a lelkipásztor és hívei között teljes mértékben meg van a megértés, a szeretet, a bizalom; hogy az egyházközség vezetősége hivatása magasztán áll és a rendelkezésre álló csekély eszközök mellett is meg van a hitközség erkölcsi és anyagi egyensulya, végül örvend, hogy az olvasókör elhelyezte szilárd alapjának köveit, s meleg elismeréssel és dicsérrel szölt az ő intenciói letéteményesének, a prépost-plébánosnak működéséről.

Az ágost. ev. egyház küldöttségét Gyürky Pál főesperes vezette, kinek szép üdvözlése és jókívánásaira őszinte köszönő szavakkal válaszolt. A jelszavak korát éljük — ugymond — s a nagy emberek működésük irányelveit jelszavakat írnat zászlójukra. Lehet a zászló: „Pax”, „Caritas”, „Fortitudo” stb. írva, ő nem barátja a jelszavaknak, hanem tettekkel igyekszik kifejezést adni a szívébe raktározott érzelmeknek. Azt tartja legszebb motívumnak, hogy a lelki élet vezetésének magasztos terén a békét, a barátságos, kölcsönös megértés szálait kell keresni, mert a hol a szeretet van, ott meg van a kölcsönös megbecsülés és béke is. Ha valahol, úgy hazánkban nagy szükség van erre, s csak akkor tudjuk a haza érdekeit igazán szolgálni, ha egymást megbecsüljük, s a felekezeti torzsalkodást kerüljük. Örvend, ha eddigi főpapi működésével töle telhetőleg sikerült ezen szíve-lelke meggyőződéséből fakadó elveket a társadalomba átültetni.

A református egyház küldötteit Czinke István vezette s igaz keresztyéni szeretettel üdvözölve a püspököt az apostolok napján, működésére áldást kívánt. A püspök őszinte örö-

mének adott kifejezést a fölött, hogy újra itt lehet s teljesítheti főpásztori kötelességét, apostoli tisztét. Nyílt homlokkal, őszinte örömmel üdvözölhetik ez alkalommal egymást, mert az első találkozáskor hangsúlyozott felekezeti béke s egymás kölcsönös megértése tekintetében megtettek mindent s a küldöttség megjelenése igazolja, hogy a református egyház részt vesz a róm. kath. egyház örömeiben és az ő működéséhez fűzött várakozásában nem csalatkozott. Ezután is el fog követni a maga részéről mindent a felekezeti nézeteltérések és surlódások elhárítása érdekében s nem akar rámutatni arra a hazánkban megnyilatkozó veszedelmes áramlatra, mely az összetartásra mégjobban serkent s mely nagy széllal jövő veszedelmet olyannak szeretné tekinteni, mint a nyári fergeteg, melynek nagyobb a pora, mint a magva.

Az izraelita hitközség küldöttségét Singer Rezső főrabbi vezette s a béke, szeretet, egymás megértés terjesztésének apostoli munkájához sikert és áldást kívánt. „Lélekemelő dolog — ugymond válaszában a püspök — ha a felekezetek képviselői felhasználják az alkalmat az egymás iránti kölcsönös szeretet, tisztelet és becsülés kifejezésére. Egy atyának vagyunk gyermekei, egy hazának fiai és egy cél felé törekszünk, hogy hazafiúi, vallásos működésünk által elérjük végcélunkat: boldogságunkat. Az erkölcsök megerősítésével igyekszünk a közjót szolgálni s egymás kölcsönös megértése nélkül vallásos kötelességünket sem teljesíthetjük.” Igyekezni fog minden erejéből ezután is a kölcsönös megértést és a békét istápolni.

A vármegye tekintélyes küldöttségét vezette Lukács Géza alispán, ki üdvözlő beszédében kiemelte, hogy az a bizalom és reménység, melyet a püspök működéséhez fűztek, hogy t. i. az egyháztól a politikai vármegyével együttesen munkálkodva nagy czélokot fog szolgálni, valóra vált a főpásztor szeretetteljes egyénisége, nagy tudása és igazságossága és méltányossága folytán. További működéséhez is áldást és sikert kíván.

A püspök válaszában nagy örömeinek ad kifejezést, hogy egyházi, politikai és közigazgatási működése kellemes viszhangra s talán elismerésre talált. Tisztában van azzal, hogy mint egyházi előjáró, s mint honpolgár mivel tartozik egyháznak és a hazának, s ha eredmények voltak a közigazgatás terén kifejtett működésében, ő ennek inkább élvezője volt, mint tényezője s az elismerés koszoruja a vármegye vezetőségét és tisztikarát illeti. Alkotmányunk alapja és sarkköve a közigazgatásban van letéve s a felső parancsok végrehajtása a közigazgatásra utaltatik. Hogy itt az anyagi, erkölcsi és közrend terén békés egyetértés van, csak a jó közigazgatásnak köszönhető s ennek élén elismeréssel és melegen üdvözli az alispánt. Boldog — ugymond — ha miként az árnyék a testet — kísérheti a közigazgatás munkáját s azt támogathatja; jólesik, hogy főpásztori működése óta soha pillanatnyi félreértés sem támadt még gondolatban sem a közigazgatási és egyházi hatóság között. Hiszi és reméli, hogy az Isten erőt ad neki arra, hogy e megye érdekeit minden erővel és teljes készséggel támogassa tovább is.

Következő küldöttség volt a város tanácsa és előjárósága dr. Kovács László polgármester vezetésével, ki a püspök elnézését kérte, ha nem találja meg a városban a remélt haladást, bár az igyekezet meg volt, hogy az egyháztól csak szépet és jót találjon itt. A püspök válaszában örömeinek ad kifejezést a felett, hogy e városban nemcsak hogy mulasztás nem történt, de sőt emberfeletti munkát végzett a polgármester, s már a vízvezetékkel és csatornázással annyit létesített, hogy halhatatlanná tette magát. Áldozatkész és a közügyek iránt lelkesedni tudó testület áll mögötte, s a kultura és közegészségügy terén tapasztalható nagy előhaladás biztosítja, hogy a város haladni fog jólétben és boldogságban!

A főgimnázium küldötteit dr. Veress Samu igazgató vezette, s gyönyörű üdvözlő beszédében utalt arra, hogy régtől fogva leomlottak azok a válaszfalak, melyek a felekezetek oltárai szerint szétválasztották az embereket, kik a honszeretet oltára előtt találkoznak. A tanári kar nevében mély tisztelettel és szívből fakadó meleg szeretettel üdvözli a főpásztort, ki válaszában kiemelte,

hogy mennyire tudja becsülni és méltányolni a tanári hivatást, hiszen kezükbe van letéve a jövő Magyarország, mert a középiskola van hivatva megalapozni a jövő Magyarország irányát. 8 év nagy idő, mely alatt egységes nevelés, irányítás és képzés mellett a jellem kialakul. Garanciát lát arra nézve, hogy az ifjúság szívébe az ő általa képviselt irányelveket csepegtetik, s felhozza, hogy a nevelés nagy horderejét az emberiségre onnan is látjuk, hogy a nevelés a műveltség következménye és koronája az, hogy Magyarországon a felekezeti torzsalkodások mindinkább háttérbe szorulnak, s a hazaszeretetre vonatkozó ideálok jutnak megtestesülésre.

Az állami tanintézetek képviselőit Bihary István kir. segédtanfelügyelő vezette s kiemelve azt a szoros kapcsolatot, mely a püspökhöz évek óta fűzi s a tanító-testületek által végzett nagy feladatok fontosságát, tisztelettel és meleg szeretettel üdvözölte a főpapot, ki a szép beszédre válaszolva, az Istenben való hit, a lelkiismereti nyugalom egyetlen felemelő érzésére utalt, s kiemelte, hogy az ország jövője attól függ, megmarad-e a tanítósság azon a biztos és szilárd alapon, melynek ő is terjesztője, s amelyet a segédtanfelügyelő félreérthetetlenül körülírt. Az eseményeket nyugodtan, de szélesebb látókörben figyeli és itéli meg. Meggyőződése, hogy az igazi művelt ember soha sem feledkezik meg arról, hogy mivel tartozik magának, felebarátainak, s az Istennek; nem esik aberrációkba s megmarad a reális helyes uton, mely az anyagiaknak is alapját képezi. Arra kéri a tantestületeket, hogy haladjanak tovább az eddigi uton, iparkodjanak a gyermekeket úgy nevelni, hogy csak hasznosokká váljanak, elérhetetlen vágyak által ne vezéreltessenek, a kísértéseknek ellentálljanak.

Ezzel a tisztelgések véget értek. Este Széman Endre a püspök tiszteletére adott vacsorát, melyen jelen voltak: Fáy Gyula nyug. főispán, Farkas Zoltán orsz. képvis., Lukács Géza alispán, dr. Kovács László polgármester, Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök, dr. Löcherer Tamás kórh. igazgató-főorvos, dr. Mészáros István kir. ügyész, Máriaassy Gyula főszolgabíró, dr. Ráróssy Gyula ügyvéd, Szokolovszky Bencze nyustyai plébános, a püspök kísérete és az egyháztanács tagjai.

Másnap — hétfőn — reggel 8 órakor kezdődött az ünnepi mise, melyen a püspök belépésekor a vegyeskar Váry János vezetése mellett gyönyörűen énekelte az „Ecce sacerdos magnus”-t, a mise alatt Balás Lajos püspök mondott remek beszédet, melyet a hívek mély-séges áhitattal hallgattak. A vegyeskarban résztvettek: Kolbay Sándorné, Rábely Kata, Misik Rózsa, Juraskó Aranka és Gabi, Zuffa Rózsa, Kmetty Herminke, továbbá Fekethe Mihály, Lója Jenő, ifj. Rábely Miklós, Jaross György, Klamárik János és Juraskó Jenő, majd kettőt énekeltek: Kábely Kata és Misik Róza a Váry János kíséretével, magánéneket adott elő: Kolbay Sándorné a Lója Jenő kíséretével. A polg. leányiskola növendékeiből alakított kar Fekethe Mihály kísérete mellett énekel.

Mise után a bérmálás következett, mely fél 12-ig tartott s a püspök 900 gyermeket részesített a bérmálás szentségében. A bérmáltak nevében Löcherer Lili mondott talpraesett, csinos beszédben köszönetet a püspöknek.

Délben a róm. kath. olvasókörben 150 teritékü bankett volt. Az izlésesen diszitett asztalfőn sipeki Balás Lajos püspök dr. Löcherer Tamás és Lukács Géza között foglalt helyet. Mellettük ültek: Farkas Zoltán orsz. képviselő, dr. Kovács László polgármester, Czinke István ref. lelkész, Gyürky Pál ág. ev. főesperes, Singer Rezső ker. főrabbi, Máriaassy Gyula főszolgabíró, Kolbay Sándor törvényszéki elnök, dr. Mészáros István kir. ügyész, dr. Ráróssy Gyula ügyvéd, Juraskó Jakab műszaki főtanácsos, Dittel István püspöki irodaigazgató, Szemann Endre prépost-plébános, Stubendek József rimakokvai plébános, Szokolovszky Bencze nyustyai plébános, Privitzky Gyula titkár, Payer János putnoki plébános s résztvett azon városunk számos kiváló társadalmi alakja felekezeti különbség nélkül.

A felköszöntők sorát dr. Löcherer Tamás nyitotta meg, ékes szavakkal méltatta a püspök példás életét, jó szívét, szeretetreméltó egyéniségét, s őt éltette, áldásos működéséhez erőt egészséget és sikert kívánt!

Dr. Mészáros István szónoki lendülettel mondott magasan szárnyaló tósztot: Lukács Gézát, dr. Kovács Lászlót és Farkas Zoltánt köszöntötte fel.

Dr. Ráróssy Gyula a más felekezetek jelenlevő lelkészeiért és kiválóságaiért emelt poharat.

Sipeki Balás Lajos püspök szolt ezután általános figyelem mellett, s előrebocsátotta azt, hogy bár kellemetlen, nehéz és fáradságos az ünnepeltetés központjának lenni, mégsem térhet ki előle, mert az önszeretnél és kényelemnél nagyobb az ő kötelességérzete, mellyel a társadalomnak tartozik. Helyesli, hogy ma ünneplik a fák és madarak napját is, mert ezzel a zsenge szivekbe oltják a szeretetet, de nagyobb létjoga van annak, hogy mi az életben megértsük, tiszteljük, szeressük egymást, mert ahol ez megvan, ott közelfekvő a boldogság. Azt kívánja, hogy a mai összejövetelnek legyen maradandó emléke, legyen ez az emberi boldogság, a társadalmi egyetértés napja, s e napnak fényt árasztó sugara Rimaszombat város egéről ne tűnjék le soha; e város polgárai éljenek sokáig örömben, boldogságban, megelégedésben és békés egyetértésben!

Ezután Lukács Géza alispán emelt szót, s az egyház és a társadalom méltó büszkeségeért, az emberszeretet és béke hirdetőjeért: a megyés püspökért üritette poharát.

Czinke István volt a következő szónok, ki abból indult ki, hogy nálunk sok a vendégeskedés, de kevés a szeretet, s vissza kell térni a régi eszményképhez: a hithez, mert azóta vágyunk ilyen nyomorultak, mióta megtanítottak kételkedni. Kéri az Istent, hogy ragyogjon égi világosságával a püspök felkent fejére, s áldja meg egyházi és hazafias működését.

Gyürky Pál főesperes egy epizódot mondott el, mikor báró Prónay, a lutheránus főfelügyelő az utjában autóján elakadt rozsnói püspököt kíségette. Azzal végezte tósztját, hogy Isten óvja a püspököt minden bajtól, de ha baj érné, felekezeti különbség nélkül mindnyájan szívvél-lelkekkel sietnének segítségére.

Farkas Zoltán orsz. képviselő rámutat a mi széttagolt nemzetünket fenyegető veszedelmekre, s azzal a vallástanítás kiküszöbölésére irányuló mozgalomra. Ezzel az iránnyal szemben — úgy mond — olyan egész férfura van szükség, mint sipeki Balás Lajos, ki igazi vallásos és hazafiu egyenes uton halad, s kit működésében lelkes, buzgó gárda követ, t. i. kerületbeli papsága; ezt és a város hazafias és vallásos érzelmeiktől áthatott polgárságát arra kéri, hogy őt, ki a püspöknek hazafias munkájában készséges osztályosa, támogassék ily irányu működésében.

Singer Rezső főrabbi a szeretet jegyében üdvözlö a püspököt, ki a szeretet érzésével kifejtett működésével szerezte meg hívei és az egész vármegye osztatlan bizalmát és igaz ragaszkodását. Mikor a püspököt élteti, hangsúlyozza, hogy csak a különböző felekezetek közötti egyetértéssel lehet Isten szent nevét megbecsülni, s az egyetértés lelkes istápolóját: Széman Endre prépostot élteti.

Dr. Kovács László polgármester a püspököt köszöntötte fel a hála érzetétől áthatva, mert a püspök neki olyan perspektívát nyújtott a város fejlesztési programjához, hogy az forrása lehet e város polgárai jólétének.

Gyürky Pál a kath. egyháztanácsot és annak élén levő díszét: dr. Lőcherer Tamást éltette.

Farkas Zoltán az ebédnél felszolgált hölgyekért emelt poharat.

Lukács Géza az itteni békés társadalmi élet főtényezőit, a négy lelkészt köszöntötte fel.

Széman Endre felolvasta Kubinyi Géza főispán megleghangu táviratát, melyben távolmaradását kimentti, mire a püspök indítványára a főispánnak üdvözlő és köszönő táviratot küldtek.

Bencsik Sándor a lélekemelő szép ünnep ténnyét emelő énekkarnak s vezetőjének jólétéért üritette poharát.

Biess Elemér azt kívánja pohárköszöntőjében, hogy mindenütt úgy szeressék a papokat, mint itt a püspököt, Széman prépostot és a káplánokat!

Dr. Veress Samu a nap fáradaimaiból és gondjaiból részét bőven kivett Széman Endrét éltette, a püspök pedig a tantestület tagjait köszöntötte fel. Még

Gyürky Pál Kolbay Sándort, a törvényszék igazságos, pártatlan s köztiszteletben álló elnökét,

Széman Endre Máriaassy Gyula főszolgabírórt éltette és

Törköly József igazgató az egyház és iskola együttműködéséért emelt poharat.

Ekkor a püspök délután 4 órakor az igazán szép és lélekemelő s mindenkiben az elismerés és megelégedés érzetét keltő ünnepség után távozott és fél 5 órakor autóján hazautazott Rozsnóra, a legkellemesebb emlékeket vive magával.

A gömöri ref. egyházmegye új esperese.

Köztisztelet, közbecsülés kísérte sirjába, utolsó útjára a gömöri református egyházmegye népszerű esperesét, az ezüstös fejű idb. Csabay Pált.

Lángoló hazaszeretet, mély vallásosság, puritán kálvinista egyszerűség; egyenes, derék, kemény fej és lágy szív jellemezték az elhunyt főpásztort. . . .

Végtisztességén megjelent megyénk egész intelligenciája; minden falu, minden egyház hálája és szeretete.

Diszes ravatala felett ott az ősi festett fennyezetű tornaljai templomban a rimaszombati református egyház nagyevü papja mondotta a halotthoz méltó bucsubeszédét, mely mindenkit könnyekig meghatott.

Már ekkor, már ott is kialakult az egyházi és világi vezetőkben, lelkészekben és főgondnokokban az egyértelmű közvélemény, hogy a Csabay Pál örökére a legméltóbb páloci **Czinke István** e. m. és egyházkerületi tanácsbíró zsinati képviselő stb.

Nagy tudása, puritán jelleme, izzó haza- és egyházszeretete, emberséges jó szíve egyenesen predestináltak az esperesi állásra.

Irodalmi munkássága és szónoki hírneve már régen tullepték e város és megyénk határait s országos tisztességet és tekintélyt szereztek Gömörmegyének és Rimaszombatnak.

A 48 ref. egyházközség vezetőinek bölcsességét, a hívők tulnyomó többségének bizalmát az elrendelt szavazás fényesen igazolta, amennyiben a folyó hó 4 én megtartott szavazat-felbontáskor kitünt, hogy 28 egyházközség óhajtott egyértelműen espereséül Rimaszombat kiváló papját.

A Dusza Jánosra beadott 7, a Réthy Andornak jutott 6, a Buzi Mártonra eső 3 és a Réz Lászlót óhajtó 1 szavazat is inkább helyi és közel környékbeli megtisztelésnek és megbecsülésnek kívánt kifejezést adni.

A szavazat felbontás különben f. hó 4-ikén Rimaszombatban, a vármegyeház kistermében történt Bornemisza László nyug. főispán, egyházmegyei főgondnok elnökle mellett. A kiküldött bizottság tagjai voltak: Ruszkay Gyula, Sággy Sándor és Pósa Lajos papi, farkastalvi Farkas Géza és Bornemisza Elemér egyházmegyei világi tanácsbírók, továbbá dr. Székely József e. m. ügyész és Ablonczy Pál e. m. aljegyző.

A jegyzőkönyv szabályszerű lezárása után a bizottság testületileg kereste fel lakásán és üdvözlte az új esperest, akinek megválasztása általános örömet és megnyugvást váltott ki a szivekből.

Mi is tisztelettel és szeretettel üdvözljük úgy az új esperest, mint a kiváló vezérhez jutott gömöri ref. egyházmegyét.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Kossuth Ferencz temetésén.

— Mért susogtok gyászhirekről?
Mért hull köny a szemetekből?
Miért jártok talpig gyászban
Szerte az egész hazában?

Szól a vándor, hol elmegyen.
(Ó most jött át a tengeren,
S ha vágyai visszatérnek,
Boldog fia szabad népnek.)

— Mit susogunk? nem susogunk.
Nincsen nekünk arra szavunk.
Kit oly csapás sujt le, benne
Mégbenul az ajka, lelke . . .

Mért hull könyünk? nem könyezünk
Rég kiapadt a mi szemünk.
Kik örökké csak temetnek,
Jaj, azok már nem könyeznek . . .

Mit gyászolunk? már ez nekünk
Vigságban is viseletünk.
Már apáink ilyet hordtak
Éjin dülő századoknak.

— Miért hát e mély csend körül,
Hogy talán egy szív sem örül?
Szántó paraszt, hogy nem dalol
S egy madár se hallik sehol?

— Miért e csend? nézz oda, hol
A tenger nép zarándokol
A szent helyhez, amely neki
Minden reményét elfedi;

Hol minden szív egy-egy lösebb,
Hol meging a legerősebb
Hol nem egy szív, egy hon temet
Kétségben a jövő felett;

Hol a boldogabb jövőnek
Oszlopai összedőlnek . . .
Hol minden egy néven eseng:
Mégérted, hogy miért e csend,

Telek A. Sándor.

Hirek és vegyesek.

Személyi hir. Sipeki Balás Lajos rozsnói megyés püspök bérmautját ma folytatja Nógrádban s folyó hó 6 án délelőtt autóján ide érkezett s Széman Endre prépost-plébános vendége volt ebédre. A püspök délben látogatást tett az egyháztanács elnökénél dr. Lőcherer Tamásnál is. Délután 2 órakor Rappra utazott a püspök.

A költő kitüntetés. Kiss Józsefet, a magyar irodalom „poeta laureatusát“, ki gimnáziumunknak jeles növendéke volt, s boldog gyermekkorát e városban töltötte, magas királyi kitüntetés érte, amennyiben ő felsége a magyar költészet terén szerzett érdemek elismeréséül a Ferencz József rend középkeresztjét adományozta neki. A kitüntetés — melyre az ősz költő értékes munkásságával régen méltóvá tette magát, országszerte őszinte örömet kelt, s mi, akik Kiss Józsefet félig-meddig magunkénak tekintjük, kétszeresen örvendünk, hogy a magyar közönség által a dicsőség és szeretet glóriájával övezett homlokra legfelsőbb helyről is jutott egy kis babér.

Uj tanár. A helybeli ref. egyház volt nagyképzettségű segédlelkésze Czinyéri Barna — főgimnáziumunk volt jeles növendéke — a tanári vizsgát kitünő sikerrel letette, s mint értesülünk, e héten a miskolczi főgimnáziumhoz választották meg tanárrá.

Postamesteri kinevezés. A kassai postaigazgatóság a kerületéhez tartozó Csetnek-re özv. Draskóczy Lászlóné szül. Segesváry Irént postamesternek kinevezte.

Kossuth Ferencz temetése az ország minden részéből összesereglett óriási nép impozáns részvéte mellett ment végbe. Általában jóleső érzést keltett az, hogy az ellenzéki vezér elhunyt felett őszinte és igaz részvét kifejezői között elsősorban voltak láthatók a nemzeti munkapárt kiváló tagjai, s a végtisztességételen való megjelenéssel az első között rótták le kegyeletük adóját: Farkas Zoltán kerületünk orsz. képviselője és gróf Serényi Béla volt földmívelésügyi miniszter. Ott volt a temetésen dr. Veress Samu főgimn. igazgató is.

Pénzügyi áthelyezések. A pénzügy miniszter *Asztalos János* számellenőrt az itteni pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség-től Nagyváradra helyezte át s helyébe az itteni számvevőséghez *Volko Viktor* számvizsgáló jön Nyustyáról.

Eljegyzés. *Feleký Ferencz* a putnoki „Hungária” Gözmalom r. t. igazgatójának leányát: *Irenkét* eljegyezte *Szlávik Endre* a m. kir. kertgazdasági tanszék vezetője Putnokon.

Andrássy Manó gróf balesete. Sajnálatos baleset érte *Andrássy Manó* grófot a múlt héten Budapesten. Lovaglás közben oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy jobboldali kulcsesontját és kezefejét törte ki.

Az ügyvédi kamara köréből. A miskolczi ügyvédi kamara *Kubinyi Ferencz* volt rimaszombati ügyvédet, saját kérelmére a kamara ügyvédi lajstromából kitörölte.

Véglegesítés. A földmivelésügyi miniszter *dr. Bedlik István* ideigl. minőségű fizetéstelen miniszteri segédfogalmazót véglegesen meg erősítette.

Ügyészi vizsgálat. A rozsnyói kir. járásbírószág büntetőügy kezelése és az ügyészi megbízott működése feletti hivatalos vizsgálatot e héten végezte *dr. Mészáros István* hivatalvezető kir. ügyész ki f. hó 3-án utazott Rózsnyóra.

Állami tanítónők áthelyezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Tóth Mária* csetneki állami elemi iskolai tanítónőt a diósgyőri, *Dobrovsky Gabriella* hatriai áll. elemi iskolai tanítónőt az ujtantalvölgyi és *Kozák Henriette* jolsvai állami elemi iskolai tanítónőt a kisszebeni áll. elemi iskolához helyezte át.

Egyházfelügyelő választás. A rimabányai ág. hitv. ev. egyház *Kolbenheyer Lajos* ev. lelkész elnöklelte alatt junius hó 1-én — pünkösdi hétfőjén megtartott közgyűlésében egyhangulag *Geduly Géza* helybeli közszerzetnek és közbecsülésnek örvendő gyógyszerészt választotta meg felügyelőjévé. *Geduly Géza* tetterős ember, a kinek a szíve tele van egyházszerzetettel, ev. hithűséggel; a ki már eddig is élénk részt vett az evangélikus egyház belső életében; a kinek a modora, egyénisége lebilincselő s így méltán reméli a rimabányai egyház, hogy új felügyelője erős kézzel, bátor evangélium lélekkel és szerető szívvel fogja kormányozni egyháza hajóját.

Halálozás. *Nagy Antal* helybeli csizma diamester, ki egyideig a Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank szolgálja volt, vasárnap: 31-én hirtelen rosszul lett és meghalt. 59 éves volt. F. hó 2-án temették.

Veress Bélát, a báró *Luzénszky* uradalmak főintézőjét és feleségét mély gyász sújtotta le, amennyiben 11 éves kedves kis leányuk: *Piroska* f. hó 5-én hosszas szenvedés után Osgyánban elhunyt. Ma vasárnap temetik. A bánatos szülők iránt nagy részvét nyilvánul.

Templomi ünnep. A baraczei róm. kath. templomot újjáépítették s ezen alkalomból ma, vasárnap délelőtt 11 órakor Baraczeán a megújított templomban ünnepély lesz.

Mátyás-szobor leleplezése. Sajógmör és vidéke f. hó 1-én, pünkösdi hétfőjén szép ünnepet ült, melyen nagy és illusztris közönség jelent meg. Ez alkalommal leplezték le *Mátyás király* szobrát. Azt a történelmi nevezetességű jelenetet, mikor az igazságos *Mátyás király* a sajógmöri szőlők dombjára kivitte a főurakat s hozzálátva a kapáláshoz, serkentette a főurakat a munkára, ércszoborban örökítette meg Sajógmör. A szobor létesítése érdekében — úgy emlékszünk — *Bogár Lajos* tanító indította meg a gyűjtést s a mozgalom mindiakább nagyobb méreteket öltött úgy, hogy közadakozásból immár áll a sajógmöri templom melletti téren, arccal az iskola felé tekintve, *Holló Barnabás* remek alkotása, a terméskő alapon nyugvó, bronzba öntött ércszobor: a *Mátyás király* alakja, balkezét csipőjén nyugtatva, jobb karjával a kezében lévő ásóra támaszkodva. A szobor elhelyezése és nagysága a környező kerethez illő, kidolgozása igen szép s méltán ünnepelték a leleplezés alkalmával a szobrász művészt, ki legszebb alkotásainak számát gyarapította. Maga a leleplezés ünnepsége lélekemelő, magas színvonalu volt s megjelent ott *Kubinyi Géza* főispán, *Szent-Iványi Arpád* országgyűlési képviselő, a vármegyét képviselő

dr. Fernet Gyula főjegyző, Rimaszombat város képviselőjében *Perecz Samu* tanácsos; ott volt *Rozsnyó, Dobsina, Nagyrőcze* város képviselője, *Tornalja, Sajógmör* és vidéke számos földbirtokosa, előkelősége stb. stb. s a nép különösen érdeklődött és nagy számmal gyűlt össze, *Szent-Iványi József* bejei nagybirtokos és *Hevessy Bertalan* díszmagyarban jelentek meg. Az ünnepélyt az énekhar nyitotta meg, utána *Szontagh Zoltán* a szoborbizottság elnöke nyitotta meg szép üdvözlő szavakkal, majd *Hevessy Bertalan* gyönyörű ünnepi beszédben méltatta a nap nagy jelentőségét. Általában az egész ünnepélyen az a tónus vonult végig, melyen a munkát, s az előrelátó szociális gondolkodást szokták méltatni. A nagy hatást keltett beszéd után ismét ének volt, aztán a szoborbizottság elnöke átadta a községi bírónak a szobrot, ki lendületes, szép szavak kíséretében vette át. Ezután következett a Szózat eléneklése, mire a szobrot megkoszorúzták szép szavak kíséretében. — *Dr. Fernet Gyula* főjegyző a vármegye, *Perecz Samu* tanácsos Rimaszombat város hatalmas koszoruját tette le a talapzatra. A koszoruk elhelyezése után fényes bankett volt, melyen egymást érték a sikerült tosztok, legtöbbször a munkát és kötelesség érzetet, s az igazságot, *Mátyás király* kiváló tulajdonságait méltatták. — Este fényesen sikerült bál volt.

A Luther-Társaság ezidei közgyűlését augusztus hó 22-ikén és 23-ikán tartja meg Dobsinán.

Eredményes vadászat. *Szász Coburg Gothai Lipót* herceg a múlt héten több napi özbakcserkészeten tartózkodott atyjának vadban dús Gömörmegyei vereskői birtokán. Május hó 30-án a reggeli cserkészeten néhány lépésnyi távolságra egy nagy himmedvével találkozott, melyet egy jól irányzott lövéssel leterített. A medve két méter hosszú és százhusz centiméter magas volt.

Évzáró vizsgák. A helybeli állami polgári leányiskolában folyó hó 8-án délelőtt ref. hittan vizsga lesz, 9-én d. e. róm. kath. és izraeliták, 14-én az ág. ev. növendékek hittanvizsgája lesz. 9-én délután tornavizsga, melyen csak a szülők és hölgyközönség lehet jelen. 15—18-ig lesznek az osztályvizsgák, 18—19-ig magánvizsgák. 20-án d. e. 11 órakor a tanévet bezárják. — A vizsgákon a gondnokság tagjait és az érdeklődőket szívesen látják.

Tanulmányi kirándulás. A múlt héten, pünkösdi előtt érdekes tanulmányi kirándulást tett a rimaszombati főgimnázium 15 tanulója. *Horváth Zoltán* tanár vezetése alatt *Zólyombrezóra* utaztak az ottani vasgyár megtekintésére. Bár a vasgyár fizeme az ünnep előtt korlátozva volt, mégis beható és szakszerű magyarázat mellett megnézték a gyár kémiai osztályát, a *Martin* kohók működését, a hengerelést, a csövek 4 féle készítését és sok egyéb érdekes dolgot. A kirándulók ellátásáról *Andrejka József* főellenőr családja magyaros, szíves vendégszeretettel gondoskodott. Szombat estére a fogaskerekű vasut vadregényes vidékén át tértek haza.

Országos tanári gyűlések. Pünkösdi hetében szokták tartani gyűléseiket az ág. ev. és a református tanárok egyesületei. Az idén az ág. ev. tanáregyesület Budapesten gyűlésezett junius 2-ik és 3-ik napjain. A gyűlésen száznál többen jelentek meg a különböző felső, közép- és népiskolákból. *Mágócsy Dietz Sándor* dr. egyetemi tanár elnöklelte alatt folyt le a gyűlés s megjelent ott *Zsilinszky Mihály* és *Molnár Viktor* volt államtitkár és *Prónay Gábor* báró is. A helybeli főgimnáziumot *Horváth Zoltán* tanár, a rozsnyói ág. ev. főgimnáziumot *Adamis Gusztáv* igazgató képviselte. A gyűlés tárgysorozatán sok közérdekű dolog szerepelt, így a középiskolai reform, a melyhez a rimaszombati iskola kiküldöttje is hozzászólt. Tárgyalták a tantestületek képviselőinek ügyét az egyházi szervezetben, továbbá az új nyugdíjtörvény ügyét, a felekezeti tanárok pótdadó ügyét és több részletbe vágó tanügyi kérdést. A református tanár egyesület ülése Debreczenben volt és tőlünk *Kerekes Dezső* s *Boros József* tanárok jelentek meg. Ott is több fontos tárgyról tanácskoztak.

Új könyv. „A murányi vár” címmel csinos új könyv jelent meg Nagyrőczén. Németből szabadon átdolgozta *Traum Péter*. A könyv méltatására legközelebb rátérünk.

Orvosok és gyógyszerészek gyűlése. A vármegyei orvosszövetség és orvos gyógyszerész egyesület f. hó 4-én tartotta évi rendes közgyűlését Rózsnyón a kaszinó helyiségében *dr. Pösch Dezső* alelnök vezetésével. A gyűlésen *dr. Löcherer Tamás* elnök és *dr. Kármán Aladár* titkár meg nem jelenhették, elmaradásukat kimentették. A jegyzőkönyvet *dr. Gaál Gusztáv* titkár vezette. Jelen voltak többek közt: *Dr. Auerbach Lajos* (Rózsnyó), *Blum Rezső* (Pelsőcz), *dr. Goldblatt Géza* (Tornalja), *dr. Gescheit József* (Pelsőcz), *dr. Hajcsy Sándor* (Rózsnyó), *dr. Hajdu Miksa* (Putnok), *dr. Eszenyi Gyula* (Rimaszombat), *Pasteiner Jenő* (Rózsnyó), *dr. Nádas Sándor* (Ragály), *dr. Trattner Géza* (Rózsnyó), *dr. Vajner Károly* (Dernő) stb. Elmaradásukat többen kimentették. *Dr. Pösch Dezső* elnök az ülés megnyitása után előterjesztéseket tett, majd tárgyalás alá került a magánorvoslás díjainak felemelésére vonatkozó javaslat, melyet többek hozzászólása után a közgyűlés megállapított, s az országos orvosszövetség központjához felterjeszteni határozott. Tudomásul vétetett *dr. Szabó Károly* pénztáros jelentése, mely szerint a múlt évi bevétel 715 kor. 44 fill., kiadás 557 kor. 84 fill. volt, maradvány 157 kor. 60 fill. Vagyon 540 kor. 38 fill. Olvastatott a megjelenésben akadályozott *dr. Sigmund József* operateur szakreferatuma a rimaszombati megyei közkórházban végzett több érdekes mütétről. Az ismertetéshez az évkönyvben való közlését elhatározták. Még több az orvosi gyakorlatban előfordult érdekes esetet ismertettek, s ezek felett eszmecserét folytattak, s a közgyűlés után kedélyes társaságba fordult.

Évzáró vizsgálatok. A rimaszombati egyesült protestáns főgimnáziumban holnap hétfőn kezdődnek az osztályvizsgálatok és még a következő héten is tartanak. Az utolsó osztályvizsga junius 16-án lesz. 17-én és 18-án a magántanulók vizsgáznak. A tornavizsgát pedig Urnap délutánján tartják.

Felhívás. Tisztelettel kérem mindazon volt osztálytársaimat, a kik velem a rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban az 1903—1904. tanévben érettségít tettek, hogy a folyó év júl. hó 4-én megtartandó 10 éves találkozó érdekében czimüket velem mielőbb tudatni sziveskedjenek annak megjelölésével, hogy a találkozóhoz részt vesznek-e? — Rimaszombat, 1914. junius hó 5-én. *Kandra István*, kir. adótiszt.

Mulatság. Az időjárás nem kedvezett pünkösdi hétfőjén — f. hó 1-én a helybeli „Ifjúsági Önképzőkör” által tervezett mulatságnak. A Széchenyi kertben a rendezőség már a délutáni órákban gyülekezett, mert napfényes volt az idő, azonban hűvös szél fújt egész nap, úgy hogy csak estefelé gyűlt össze néhány pár és a fedett helyiségben tánczra perdült.

Megbüntetett ruhatolvaj. Rimaszombán múlt év július 13-án *Futó Zoltán* füleki máv. fűtőtanonc a *Balcsó János* tulajdonát képező bezárt ládából 60 korona értékben ruhát lopott úgy, hogy a láda tetejét felfeszítette. A helybeli kir. törvényszék f. hó 5-én tartott főtárgyalásán a beismerésben levő *Futó Zoltán* lopás büntetése miatt a mellékbüntetés mellőzésével jogerősen 1 havi fogházra ítélte s a büntetésből 18 napot kitöltöttnek vett.

Fősorozás. A feledi járásban megtartott fősorozáson összesen 230 állításköteles soroztatott be.

A vendéglők tisztasága. A kereskedelemügyi miniszter iparrendészeti és közegészségügyi érdekekre való tekintettel a belügyminiszterrel egyetértően felhívta valamennyi vármegye közönségét és a rendezett tanácsú városok képviselőtestületeit, hogy a fogadó, vendéglői, kávéházi és kávémérési iparok gyakorlása tárgyában az ipartörvény alapján alkotott és most hatályban levő ipari szabályrendeleteket, amennyiben ez még nem történt volna meg, akképen egészítsék ki, hogy a nyilvános étkező helyiségek, (vendéglők, kávéházak, kávémerések stb. stb.) tulajdonosai kötelesek helyiségeikben a vendégek számára könnyen hozzáférhető helyen kézmosásra használható, lehetőleg folyócsappal ellátott mosdókészülékeket felállítani. Egészítsék ki továbbá az eddigi szabályrendeleteket abban az irányban is, hogy az alkalmazottak az evő- és ivóeszközöket tisztán kezelni tartoznak.

Kisdednevelők kongresszusa. Dob-sina város lelkes ünnepet ült május 31-én, pünkösd első napján; falai között szívesen látott vendégeként üdvözölte a kisdednevelők egyesületét, a magyar nemzeti kultúra legnehezebb munkát végző s legkevesebb méltányolt apostolait, kik kongresszusukat tartották itt. A rendezőség — *Hanvai* I. polg. iskolai igazgatóval élén — mindent elkövetett, hogy az ország minden tájáról odaseregülő vendégeknek magyaros figyelemben és szíves látásban legyen részük. Szombaton délután a választmány ülést tartott a városházán, este ismerkedés volt s vasárnap volt a közgyűlés a vendéglő nagytermében dr. *Hagara* Viktor nyug. főispán elnöklésével. 288-an jelentkeztek a részvételre s ezek közül igen sokan meg is jelentek s ott volt — több előkelőség élén — *Lőrinczy* György kir. tan. tanfelügyelő is. — A kongresszuson *Végh* József a Tisza Kálmánné emlékének méltatta s *Lőrinczy* György kir. tan. gyönyörű ünnepi beszédben méltatta Pósa Lajost és költészetét. A tisztújítás megejtése előtt az irodalmi pályadíjakat ítélték oda s a segélyeket osztották ki és a pénztári jelentést vették tudomásul. — A vendégek megtekintették a jégbarlangot s pompás közebed volt. Estefelé 6 órakor visszavonultak a városba, s ott hangverseny volt a Pósa-album javára. Másnap, hétfőn többen Aggtelekre rándultak s a társaság egyrésze Krasznahorkára, kisebb része pedig a Tátrába ment, hogy a vidék csodás természeti szépségében gyönyörködjenek s a várat megtekintse.

Önképzőkori ünnepély. A helybeli áll. polg. leányiskola Tompa Önképzőkörre holnap, 8-án délután 5 órakor tartja évzáró ünnepélyét, melyen ének, szavalat, zongora monológ, egyfelvonásos vígjáték előadása fogja szórakoztatni az érdeklődőket. Belépődíj 50 fillér, diákjegy 20 fillér. A tiszta jövedelem a polgári iskolai tanárok háza alapjára fordítatik. A műsor a következő: „Elnöki megnyitó. Tartja Braun Böske IV. o. n. az önképzőkör elnöke. 1. Titkári beszámolását tartja Kármán Katinka IV. o. n. 2. „Esti ima.“ Karének Meskó Sárika soloénekével. 3. Czuczor G. „Pistika.“ Szavalja Gulyás Margit III. o. n. 4. Horváth. „Fantasie Mignon hongroise.“ Zongorán előadja Geruska Aranka I. éves ipari növendék. 5. „Bucusi a gyermekszobától“ Monológ. Előadja Löcherer Lili III. o. n. 6. Bogdán-Deák. „Élt egyszer egy kicsiny virág.“ Énekl. Meskó Sári, zongorán kíséri Musotter Aranka IV. o. n. 7. Balla Miklós. „Isten.“ Szavalja Kármán Katinka IV. o. n. 8. „A vadász gyönyöre.“ Karének. A solo részt Lendvay Aranka IV. o. n. énekl. 9. Ferenczy István. „A fonográf.“ Vígjáték egy felvonásban. Szereplők:

Adél	} testvérek	Lendvay A. IV. o. n.
Berta		Braun Böske IV. o. n.
Cecil		Kalocsay E. IV. o. n.
Dóra		Teslák Vilma IV. o. n.
Juliska szomszédjuk		Zsuffa Manczi IV. o. n.
Boriska, Juliska barátn.	Szabó M. III. o. n.	
Sárika, Boriska testvére	Vall Manczi I. o. n.	
10. Benedek Elek. „Fiam lakodalma.“ Monológ.		
Előadja Bikki Anna III. o. n.		
11. Népdalok.		
Előadja a növendékek énekkara. Elnöki záróbeszéd.		

Az idény előrehaladottsága miatt mélyen leszállított áron kiárusított a raktáron lévő kosztümöket, felöltőket és kalapokat.

FISCHER BERTA női divatterme Rimaszombat.

Kisdedek mulatsága. A helybeli Gizella kisdedóvó intézet növendékeinek mulatsága ma, vasárnap délután lesz a Széchenyi-kertben.

Bőrlopás. *Simon* János helybeli rimaparti timármesternél csütörtökről péntekre virradó éjjel tolvajok jártak s a cserzöből tizenegy és fél darab bőrt — mintegy 600 korona értékben — loptak el. — A lopást *Simon* hajnalban vette észre s azonnal bejelentette a rendőrségnek. A nyomozás megindult. Ugy látszik, hogy egy szervezett tolvajbanda működik, mert legutóbb három héttel ezelőtt *Csapó* János timármestertől loptak el három pár bőrt.

Uj konviktus. Mint értesülünk, *Jurkovich* Emil, a beszercebányai kerület kir. főigazgatója, székhelyén szép új épületben konviktust létesít középiskolai tanulók részére. Az új konviktus szeptember elején nyílik meg.

Iskolatársak találkozósa. Felkérjük osztálytársainkat, kikkel 1909-ben a rimaszombati polgári leányiskola IV. osztályát elvégeztük, hogy az akkor megbeszélte öt éves találkozás céljából ez év július 1-én d. e. 11 órakor a rimaszombati polgári leányiskolában megjelenni szíveskedjenek. — Rimaszombat 1914. június 6. Kálniczky Margit, Molnár Gizella.

Madarak és fák napja. A gesztetei és déteri róm. kath. iskolák tanulói a madarak és fák napját kirándulás keretében május hó 24-én tartották meg, mely alkalommal nemzeti lobogók alatt a Putnoky Mór országgyűl. képviselő birtokán lévő Pótelke völgyébe vonultak, ahol a Hymnusz elneklése után *Farkas* Bertalan gesztetei kántor tanító a madarak hasznosságáról és védelméről beszélt, mely után a tanulók „Árnyas fának a tövében“ című dalt együttesen énekeltek. Az ünnep jelentőségét *Demkó* István déteri tanító fejtette ki a tanulók előtt. *Borbás* István déteri III. o. tan. „A rab golya“ cz. költeményt szavalta el, melyet a „Vigan legyünk e napon“ cz. dal elneklése követett. *Zagyi* Lőrincz Dániel déteri V. o. tan. pedig „A fülemile“ című költeményt szavalta el, melynek végeztével s a Szózat elneklése után megkezdődött a gyermekek vigmulatozása. Az ünnepélyen az előljárókat *Katona* Aladár kör- és *Stromp* Gusztáv segédjegyző képviselték.

Rimaszombatban a madarak és fák napja iránt való érdeklődés nem volt olyan nagy, mint más években, mert pénteken délután 2 órakor vészjelző fellegek tornyosultak a város fölött, s azt hittük, hogy itéletidő következik. De csalódtunk, mert kevés eső után 3 órakor kiderült, s 1/4-kor az állami elemi leányiskola és az áll. elemi fiúiskola növendékei a tanteszület vezetésével zászló alatt szép rendben kivonultak a Széchenyi-kertbe, itt a Hymnusz elneklése után *Matolcsy* Pál igazgató tartott szép megnyitó beszédet, üdvözölve a megjelent közönséget és a gondnokság tagjait, s a gyermekek nyelvén megmagyarázta e nap jelentőségét. Majd *Fekete* Mihály igazgató-tanító tartott felolvasást, melyben szintén a madarak és fák napjának megünnepelését méltatta, azután jöttek a szép szavalatok, a leányok és fiúk felváltva énekeltek *Matolcsy* Pál és *Váry* János vezetésével szépen, általános tetszés mellett. Közben a növendékek felváltva szavaltak és pedig: *Lusztig* László, *Kuti* István, *Pásztori* Gyula, *Friedmann* József, *Ragályi* István, *Heksch* György és *Gyulai* János, továbbá: *Baltazár* Magda, *Tót* Erzsébet, *Maczkó* Ilona, *Konyha* Etelka, *Lendvay* Gizella, *Perecz* Erzsébet és *Stanga* Erzsébet.

Végül *Törköly* József igazgató olvasta az eskümintát, s azt száz és száz ajak hangosan utáná mondta. Az ünnepély a Szózat elneklésével és *Törköly* József záró szavaival véget ért.

Mozi-hirek. A rimaszombati „Apolló“ mozgószínház pünködsi műsora minden tekintetben kielégítette a szórakozni vágyó közönséget. Ma, vasárnap este fél 9 órakor és délután 4 órakor a mozgószínházban ismét előadás lesz válogatott műsorról. A műsor kimagasló számai: „A kétlelkű ember“ olasz dráma 5 részben, továbbá „Móricz és a vig özvegy“, „Maxi mint bűvész“ és „Titi házasodni akar“ kacagató vig jelenetek. Csak hálásak lehetünk a tulajdonosnak, hogy hétről hétre a filmgyártás egy-egy szenzációs produkcióját hozza.

Főpásztori körlevelek. Megjelent *Balás* Lajos rozsnói püspök VIII. és IX. számú főpásztori körlevele. Az elsőnek latin részében egyes szertartási dolgokra vonatkozó római dekrétumokat közöl, valamint a házassági hirdetésekről ír az eltörtölt ünnepeken. A papnevelő intézetbe június 30-án lesz a főlvetel. Hirdeti a budapesti papi lelkigyakorlatokat július és augusztus hónapban. Az országos kath. tanítók segélyalapjának segélyezéséről és augusztus 27-iki közgyűléséről is értesít. Ajánlja az állatbiztosítás intézményét. Könyvajánlásokon kívül személyi híreket közöl. *Stubenek* József rimakokovai plébános lemondott a helyettes alesperesi állásról, *Szokolovszky* Benedek nyugtjai plébánost bizta meg evvel a püspök. *Balogh* János dereski káplán a plébánosi vizsgát elvégezte. A IX. sz. körlevélbenközoktatási miniszteri utasítást közöl az iskolafelügyelői intézmény tárgyában. *Galla* Ágost egyházassági káplán halálát jelenti.

Tele van a város..... A Fráter-féle nóta ugyancsak ráillik ez idén erre a mi akác-lombos városunkra. Az idén az akác-fák szinte szokatlanul telve vannak virággal. Örülnek is a sok akácvirágnak, első sorban a méhészek, kivált a mult esztendő után, amikor sok méhcsalád pusztult el amiatt, mert kevés volt az akácvirág s épen virágzaskor esős, hűvös idők jártak. Azonban másrészt az akácvirágzás közgazdasági jelentőséggel is bír. — De örülünk mi is valamennyien, kiket a sors Batyinkhoz kötött s esteli sétáinkkor teli tüdővel szívjuk magunkba a kellemes akácvirág illatot.

A jegyzők árvaház egyesülete pályázatot hirdet a gömörmezei jegyző-egylet I száz koronás alapítványának 1914—1915. évi járandóságára, valamint az országos egyesület tőkének kamataiból adandó 2500 drb. egyenként 100 kor. megállapított segélydíjakra. Kérvényeiket az igénylők 1914. június 15-ig Klimes Antal ügyvezető-igazgató czimére Budapest, VII., Alsóerdősor ut 1/b. adják be, mivel később beadott folyamodások figyelembe nem vétetnek. Felvilágosítást minden jegyzői hivatal adhat a „Jegyzői Árvaházi Közlöny“-ből.

Tűz. Folyó hó 4-én délelőt fél 10 óra tájban a Tamásfali utcában levő Imreh Sándor-féle lakás mellett tűz ütött ki. A lakás mellett van egy kis telep, ahol a szabadalmazott „Sárkány alagyújtót“ készítik s itt támadt a tűz, mely belekapott a szomszédos faszinbe is. Szerencsére az utcaöntözéshez készülő egyik tűzoltó közel volt, beillesztette a csövet az utcai csapba s a tüzet csakhamar eloltotta. Igy nagyobb veszedelem a szél daczára nem történt. A vizsgálatot a rendőrség megindította. Ugy halljuk, hogy az Imreh Sándor anyósa arcán és mellén súlyos égési sebeket szenvedett.

Gazdasági kirándulás. A földművelési miniszter engedélyével a borsodvármegyei kiscgazdák közül mintegy 40-en folyó hó 6-án reggel Rimaszécsre érkeztek, hol is vármegyénk gazdasági egyesületének titkára: *Fodor* Jenő fogadta és az ottani vajtermelő központba kalauzolta. Ezen kirándulásnak célja volt, hogy a kiscgazdák a tejszövetkezetet és a vajközponot megismertessék, továbbá a gazdakörök és az állattenyésztés iránt, amely azon a vidéken nagyon alacsony fokon áll, érdeklődésük felköltessék. A kirándulók Rimaszécsen villásreggelit kaptak. Estére vendégül látta őket a rimaszombati m. kir. földművelőiskola, melynek gazdaságát szintén tanulmányozni fogják.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Minden iparos-tanoncznak iskolába kell járni. Eddig az volt a gyakorlat, hogy az olyan iparos-tanonczoknak, kik felnőt korokban léptek az ipari pályára, életkorukra való tekintettel nem kellett az iparos-tanoncziskolába járni, illetőleg őket saját kérelmükre a kir. tanfelügyelő felmentette az iskolába járás kötelezettsége alól. A miniszter most azonban elrendelte, hogy jövőben ez a kedvezmény nem adható meg. Ha tehát ezután valaki iparos-tanoncz lesz, ha mindjárt 30—40 éves korában is, hacsak nem végezte el annak idején a polgári vagy középiskolák negyedik osztályát, az iparos-tanoncziskolába köteles járni. A miniszteri rendelkezés alighanem az új választói törvény következménye, mely törvény szerint az iparos-tanoncziskola elvégzése az elemi iskola VI. osztályának elvégzésével egyenlő jogokat biztosít a választói jogosultság tekintetében.

Uj szénteleg Nógrádmegyében. A mint értesülünk, a szomszédos Nógrádvármegyében, Buják község határában *Poppenheim* Siegfried gróf saját birtokán nagy széntelegeket tárt fel és annak kiaknázására részvénytársaságot létesített. A vállalat novemberben kezdi megüzemét.

Orvtámadás. Szabados község erdejében május hó 30-án Garan János 22 éves legény a közelben legelészőlovak után ment s mikor az erdőben mitsem sejtve haladt, egyszerre hátulról lövés érte, úgy, hogy összeesett s csak jó sokára tért magához. Hátába, bal karjába és fejébe összesen tíz serét hatolt be. Másnap beszállították az itteni közokrházba.

Gondnoksági ülés. A helybeli állami elemi fiu- és leányiskola gondnoksága mult szombaton délután dr. Kovács László polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen a leányiskola részéről Matolcsy Pál, a fiúiskola részéről Törköly József igazgató tette meg jelentését. Az átiratokat tudomásul vették, az 1914—1915-ik évre vonatkozó költségelirányzatot mindkét iskola részére megállapította a gondnokság, s jóváhagyás végett felterjeszti. Tudomásul vétetett az évről vizsgarendre vonatkozó előterjesztés s ezzel az ülés véget ért.

A pünkösdi footballverseny ismét egy szomorú eredménnyel gazdagította a RAC. eddigi versenyeit. 11 : 2 re verte el őket a budapesti műegyetemi hallgatók footballcsapata. De nem is csoda, mert a mieink kényelemszeretete sokkal nagyobb ambíciójuknál. Pedig sokszor tanácsoljuk nekik, sőt nem győzzük eléggé hangoztatni, hogy rendszeres tréning nélkül nincs siker, nincs eredmény. Am rendezik derüre borura a versenyeket, s az eredmény mindig kedvezőtlen. Sajnáljuk őket, de a keserű tapasztalatokon okulva, ismét csak a rendszeres tréninget ajánljuk figyelmükbe. Hiában volt 4-5 kiváló, a legjobbakat is tulszárnyaló ügyes játékosnak minden igyekezete, az eredmény nagy vereség volt; a kapus igen gyöngének bizonyult, a tréning mulasztás, az összjáték hiánya megdöntött minden jóindulatu törekvést.

Véletlen lövés. Garamszécsen május 29-én Koszka András nevű 16 éves kereskedő tanuló egy Flaubert fegyverrel játszott; a fegyver elsült s a löveg a fiu jobb mellkasába fúródott. Beszállították az itteni közkórházba.

Mükedvelői előadás. Folyó hó 1-én pünkösdi hétfőjén minden tekintetben szépen sikerült mükedvelői előadás volt Rimasimonyiban. — Ekkor adta elő ugyanis a rimasimonyi ifjuság az „Ördög mátkája” című népszínművet és pedig várakozáson felüli sikerrel, hogy a jelen voltak a legszebb emlékekkel eltelve távoztak az előadásról. — Az előadás sikerének fő érdeme Szállási László református tanítót illeti, aki fáradtságot nem ismerő buzgalommal tanította be a szerepeket, hogy ezzel is szolgáljon szép hivatásának, a szép lélek művelésének. Az előadás anyagi haszna a rimasimonyi Gazdakör javára ment.

Csizfűrdőről. Minden vállalatok között talán a fürdőhelyek vannak legnagyobb mértékben alávetve az időjárás viszontagságainak és a legjobban szenvedik meg annak szeszélyeit. Ép ezért igazán jellemző, hogy daczára a hónap első felében nem a legjobb időjárásnak is, a fürdő oly szépen látogatott volt, hogy összehasonlítva az előző évek ezen időszakával, emelkedést mutatott, a hónap közepe óta tartós jó idő pedig egyenesen várakozáson felül felemelte a vendégek létszámát úgy, hogy ma már egy-két százat meghaladó vendégkoszoru élvezi a fürdő áldásos gyógyhatását. Maga a fürdőközönség is jellemző változáson ment át, mert míg a régebbi esztendőik közönségének nagy része a mulató és szórakozást keresők sorából telt ki, ma már ugyszólván tulsúlyban a betegek keresik fel, mi azon jó hírnévnek köszönhető, mit az itt gyógyult betegek — és ez a fürdő legjobb reklámja — terjesztének. Az utolsó évtized a tudományos buvárlatok és kísérletek korszaka volt, amelynek el nem hallgatható eredménye és melyért a szenvedő emberiség hálás lehet, hogy ma már nagy számban lelik itt gyógyulásukat az idegekben megrendült (neuraszténias) betegek, az érlelmeszesedésben szenvedők hön óhajtott javulásukat, sőt az utolsó kísérletek és feljegyzések a bél és gyomorműködés rendellenességeinél is fényes győzelményeket mutatnak fel. A fürdőigazgatóság is a szokott mértéknél nagyobb agilitást fejt ki, hogy vendégeinek ott tartózkodását minél kellemesebbé tehesse és ha a jóslat beválik, az ideji fürdőidényben az eddiginél még nagyobb számú előkelő közönség fogja a csúsi gyógyforrások áldásos gyógyhatásának hírét az ország minden vidékére elvinni.

Jótevény adomány. A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank 40 koronát adott Rimaszombat és Vidéke jótevény Nőegyesületének, s 40 koronát a nőegyesület vezetése alatt álló „Napközi Otthon”-nak. Hálás köszönettel nyugtázza a jótevény adományokat az elnökség.

Választmányi ülések. A gömör-kishontvármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya rövid időn belül két ülést is fog tartani és pedig f. hó 5-én Tornalján a kaszinó helyiségében és 9-én pedig Rimaszombatban a gazdasági egyesület áruszövetkezetének tanácstermében, mely utóbbin a tájfajta lótenyésztés szervezésének megbeszélése fogja képezni az ülés tárgyát.

Czigányok vándorlása. Nap-nap után egész cigánykaravánokat látunk átvonulni városunkon. — Ugy látszik tavaszunkint nemesak a fecskék és golyák érkeznek meg városunkba, hanem a cseppet sem kívánatos cigánykaravánok is. — Utjukban, amihez hozzáférhetnek, mindent ellopnak. Felhívjuk erre a hatóság figyelmét s ha már mást nem is tehetnek ellenük, úgy büntetésből mosdattassák meg és himlő ellen oltásuk be őket.

Apa és fiu viszálya. Rimakokován f. évi február 28 án fát fuvaroztak együtt Bisztránszky Mátyás és atyja Bisztránszky János. Az apa kijelölt közös lakásuk udvarán egy helyet, hogy fia odarakja a fát, s a különben is rosszüduiatu fiu atyjával ekkor szövíáltásba elegyedt és egy követ felkapva, azzal megütötte atyját. Később pedig fejszefokkal kétszer hátba ütötte, úgy hogy súlyos sérüléseket szenvedett az öreg. A helybeli kir. törvényszéknél f. hó 27-én tartott főtárgyaláson felmenő ágbeli rokonon elkövetett súlyos testi sértés vétsége miatt jogerősen 14 napi fogházra ítélték Bisztránszky Mátyást.

Nagyroczei vásár. A miskolczi ker. iparkamara ezennel értesíti az érdekelteket, hogy a keresk. m. kir. miniszter megengedte, miszerint Nagyrocze r. t. városban a f. évi jun. hó 13 ra eső, a szept. hó 21-re eső országos kirakó- és állatvásárok ez évben kivételesen jun. 15-én, illetve szept. 28 án tartassanak meg.

Elszámolás. A Rimaszombati Iparos-ifjak Önképzőköre által rendezett nyári multságán felülfizettek a következők: Rábely Károly 2, id. Tóth István 2, Klincsák István 2, Harangozó József 280, Koleszár József 2, Telek A. Sándor 4, Lehoczky Pál 1, Dániel Pál 2, Somogyi János 080, Dervenka Rezső 080, Csuha Pál 080, Dulovics Jenő 080, Vaskó József 080, Józsa Aron 160, Polenkovics János 080, Broczkó László 080, Vaskó Károly 080, Friedmann Zsigmond 3, Dulovics József 1, Nagy Emil 180, Murányi Béla 1, Loffay János 120, Somogyi Kálmán 2, Liptai József 080, Szarvaczky János 1, Itj. Tóth István 080, Königsberg N. 2, Demeter István 080, Józsa Ignác 4, Gál-szécsi János 1, Szöllösi János 1, Lukács József 080, Dobránszky János 2, Föző Sándor 060, id. Loffay János 160, Németh Kálmán 060, Ocsárik Pál 080, Dulovics László 180, Kovács József 5, Jellinek B. 3, Páricska Péter 2, Póczos István 160, Balogh Ferencz 1, Bálint Pál 180, Szepesi Lajos 080, Kresák János 080, Pisztruy György 080, Hegyi Rezső 080 koronát Összesen 73 kor., mely összeget köszönettel nyugtázza a Vezetőség

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

A putnoki dohánynagyárudában

óvadékképes keresztény

gyakorlott elárusítónő

fölvétetik, hova arczképpel ellátott ajánlatok a fizetési igények megjelölésével intézendők.

Kiadó üzlethelyiség.

Deák Ferencz-utca 22. szám a. egy üzlethelyiség hozzátartozó lakással együtt kiadó. — Értekezhetni lehet: **ZSUFFA KÁLMÁN** tulajdonossal.

Hirdetmény.

Alulírott község előljárósága közhírré teszi, hogy Felsőhangony község tulajdonát képező

korcsma-épület

— korlátlan italmérési joggal — a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt **1914. junius 23-án** d. e. 10 órakor nyilvános árverésen bérbe fog adatni három egymásután következő évre, vagyis 1914. évi agusztus hó 1-től 1917. évi agusztus hó 1-ig.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Felsőhangony, 1914. junius 5.

Székely Ágoston, bíró.

Madarassy Árpád, körjegyző.

Budapesti fodrásznő

olesón fésül és ondolál, ajánlkozik uri házakhoz.

BOROS LAJOSNÉ.

Lakása megtudható: Józsa Áronnéál.

Fazekaszsaluzsány község előljáróságától.

Árverési hirdetmény.

822. sz. — Alulírott községi előljáróság közhírré teszi, hogy Fazekaszsaluzsány község tulajdonát képező

korcsma- és bolt-épület

a hozzátartozó melléképületekkel és joggal együtt 1914. évi július hó 1-től kezdődő egymásután következő 3 és fél évre **f. évi junius hó 19-én** d. e. 11 órakor a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen hasznbérbe fog adatni.

Részletes árverési feltételek az osgyáni körjegyzői irodában Osgyánban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Fazekaszsaluzsány, 1914. junius 2.

Talán András, bíró.

1—2 **Scholcz Pál**, h. körjegyző.

Kiadó az Erzsébet-téren

egy emeleti utcza lakás mellék-helyiségeivel, mely most lett teljesen rendbehözva; vizvezeték, fürdőszoba, villany világítás, új festés stb. vel.

Bármikor megtekinthető.

Bővebb felvilágosítást nyujt: **KOHN ADOLF** tulajdonos Erzsébet-tér 16.

Birtok-bérlet.

500—600 holdas urasági birtok kerestetik bérbe: lehetőleg sok legelővel. — A bérbe vevő czime megtudható e lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

401. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. járásbírótság 1914. évi Sp. I. 251/2. számú végzése következtében dr. Ladányi Imre ügyvéd által képviselt, a Nort British and Merkantile javára 100 kor. 66 f. s jár. erejéig 1914. évi május hó 8. napján foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, úgymint: lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbírótság 1914. évi V. 224. számú végzése folytán 100 kor. 66 f. tőkekövetelés, ennek 1913. évi nov. 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 78 kor. bíróilag már megállapított költségek erejéig Urajon alperesnél leendő megtartására **1914. június hó 16-ik napjának d. u. 2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX-ik törvényezikk 107. és 108. §. értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is ei fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Feled, 1914. május hó 28 án.

Kovács, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó lakás és bolt.

Az **Andrássy-ut 1-ső számú** házban egy szép három szobás lakás **azonnal** bérbé vehető, **egy bolthelyiség** pedig **azonnal**. — Ertekezhetni bármikor lehet ugyanott az emeleten lakó

Andrási László fényképésszel.

Eladó ház.

Rimaszombatban Rákóczy utca 22. számú kétemeletes ház — **a régi gimnázium épülete, jelenleg a nyomorék gyermekek otthona** — eladó. — Venni szándékozók tudakozódás céljából forduljanak a **Fehér-Kereszt Egyesület Elnökségéhez.** 10—*

Kiadó

vízvezetékkel ellátott egy három és egy két szobás **lakás** a hozzátartozókkal **azonnal Losonczi-utca 13. sz. alatt.** Ertekezni lehet ugyanott a tulajdonos **Tokár Istvánnal.** 8—*

Javításmentes felülfedések és falburkolások

ETERNIT

PALABOL

Csak akkor valódi ha minden lapon az **ETERNIT** törvényileg védett szövevényje dombornyomásban látható.

ETERNIT-MŰVEK HATSCHÉK LAJOS BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-UT 33. GYÁR: NYERGESÚJFALU.

KERJEN MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET.

Elárusítók Rimaszecs: GESCHEIT, KLEIN és RAPPAPORT.

Tanuló.

Egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul;** továbbá egy másik 13-14 éves fiú — ki írni és olvasni tud, **könyvkötő-tanulóul** feltogadtatik **id. Rábely Miklós Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyv-..... kötetésébe. ....

Hirdetéseket

mérsékelt áron e lap rézére elfogad a kiadóhivatal Tompa-u. 10. és

Ifj. Rábely Miklós könyv és papirkereskedő Deák Ferencz-utca 20.

RÁBELY MIKLÓS FIA

:: könyvnyomdája és könyvkötészetete ::

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.
 Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.
 Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-ívek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.
 Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, címkek és rágcedulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, címkarttyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.
 Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.
 Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Ajánlják a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern be-
 :: rendezésű ::
 könyvnyomdájukat,
 könyvkötészetüket,
 minden e szakba
 vágó munkák
 pontos, gyors és
 izlésteljes kivite-
 lére a legjutányo-
 sabb árak mellett